

افین

ام القرای زیرکوه

(توانمندی های راهبردهای توسعه)

مؤلف: نجیب الله رجبی

به اهتمام شورای اسلامی و دهیاری افین (دوره چهارم)

سرشناسه	: رجبی، نجیب‌الله، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: افین ام القرای زیرکوه (توانمندی‌ها و راهبردهای توسعه) / مولف نجیب‌الله رجبی؛ به اهتمام شورای اسلامی و دهیاری افین (دوره چهارم).
مشخصات نشر	: قاین: انتشارات اکبرزاده، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۳۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
موضوع	: افین
موضوع	: (Afin)Iran
شناسه افین	: شورای اسلامی روستای افین . دوره چهارم
شناسه افزوده	: بخشدار زهان، دهیاری افین
رده بندی کنگره	: ۳۰۷۳D۵۲ ۱۳۹۵ ۳/۹۳ف
رده بندی دیویی	: ۸۲۹۴۰۰۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۵۴۱۸۲۲

عنوان کتاب :	افین ام القرای زیرکوه
مؤلف :	نجیب‌الله رجبی
ویراستار :	به اهتمام شورای اسلامی و دهیاری افین (دوره چهارم)
طرح روی جلد :	معصومه رجبی
صفحه آرای :	کانون آگهی و تبلیغات چارسو
چاپ اول :	علیرضا اکبرزاده
ناشر :	۱۳۹۶
شمارگان :	انتشارات اکبرزاده
شابک :	۱۲۰۰ نسخه
قیمت :	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۳۵-۹
	۱۵۰۰۰ تومان

خراسان جنوبی، قاین، خیابان جانبازان، چهارراه جانبازان
 ۰۹۱۹۹۱۲۰۹۲۶ ۰۵۶ - ۳۲۵۲۷۲۸۹

کلیه حقوق این اثر متعلق به شورای اسلامی افین می باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل ۱. اوضاع طبیعی.....	۱۵
۱-۱. موقعیت جغرافیایی.....	۱۵
۱-۲. موقعیت ارتباطی.....	۱۶
۱-۳. زمین شناسی.....	۱۷
۱-۴. چهره ی طبیعی.....	۱۸
۱-۵. آب و هوا.....	۱۹
۱-۵-۱. باران.....	۱۹
۱-۵-۲. بارش.....	۱۹
۱-۵-۳. تبخیر.....	۲۱
۱-۵-۴. دما.....	۲۱
۱-۶. رودها.....	۲۲
۱-۷. پوشش گیاهی.....	۲۴
۱-۷-۱. گیاهان دارویی.....	۲۵
۱-۸. حیات وحش.....	۲۷
فصل ۲. تاریخ افین.....	۲۸
۲-۱. ریشه یابی نام افین.....	۲۸
۲-۱-۱. افین در فرهنگ های لغت.....	۲۸
۲-۱-۲. قرماسین.....	۲۸
۲-۱-۳. کُرک.....	۲۸
۲-۱-۴. آفین در دانشنامه آزاد.....	۲۹
۲-۱-۵. آفین به معنای فوران آب.....	۲۹
۲-۱-۶. آفین در نقل قول های عامیانه.....	۳۰

۳۰	۲-۲. تاریخ افین
۳۰	۲-۲-۱. دوره ی پیش از تاریخ
۳۰	۲-۲-۲. دوره سلوکیان
۳۱	۲-۲-۳. دوره ی صدر اسلام
۳۲	۲-۲-۴. دوره ی اسماعیلیان (۴۸۴-۶۵۴ ه.ق)
۳۳	۲-۲-۵. دوره ی تیموریان (۷۷۱ تا ۹۱۱ ه.ق)
۳۳	۲-۲-۶. حملات بی امان ازبکان به قاینات
۳۴	۲-۲-۷. افین در کتاب فرهنگ جغرافیایی ارتش بریتانیا (۱۹۱۰ میلادی)
۳۵	۲-۲-۸. افین در کتاب عبور از صحاری ایران (۱۹۳۳ میلادی)
۳۶	۳. پایگاه افین در تقسیمات کشوری
۳۶	۳-۱. تقسیمات قدیم
۳۹	۳-۲. افین مرکز دهستان ادن
۴۱	فصل ۴. مراحل رشد و توسعه افین
۴۲	۴-۱. افین قدیم
۴۳	۴-۲. شهرک افین
۴۳	۴-۳. مراحل رشد و توسعه افین قدیم
۴۴	۴-۴. جمعیت افین
۴۸	فصل ۵. جاذبه های تاریخی افین
۴۸	۵-۱. بافت تاریخی افین
۵۱	۵-۲. مسجد جامع افین
۵۱	۵-۲-۱. پیشینه تاریخی
۵۲	۵-۲-۲. ایوان اصلی
۵۲	۵-۲-۳. رواق های ایوان
۵۳	۵-۲-۴. شبستان ها

۵-۲-۵	منبر	۵۴
۵-۲-۶	گنبد	۵۴
۵-۲-۷	مناره ها	۵۴
۵-۲-۸	فضای صحن	۵۵
۵-۲-۹	کتیبه های گچی مسجد	۵۵
۵-۳-۳	قلعه افین	۵۶
۵-۳-۱	قراول خانه ها	۵۸
۵-۳-۲	معبره ای ورود و خروج قلعه	۵۹
۵-۳-۳	خان ها داخل قلعه	۵۹
۵-۴	قلعه کوه انین	۶۰
۵-۵	حمام های تاریخی	۶۱
۵-۶	کاروانسرای افین	۶۳
۵-۷	آسیاب های آبی	۶۴
۵-۷-۱	شیوه کار آسیاهای آبی	۶۵
۵-۸	آس بادها	۶۶
۵-۹	آسیای آتشی	۶۷
۵-۱۰	آسیاهای دستی (دستاس ها)	۶۷
۵-۱۱	قهوه خانه	۶۸
۵-۱۲	آب انبار حمام	۶۸
۵-۱۳	حوض ها	۶۹
۶	فصل ۶. جاذبه های طبیعی و زیارتی افین	۷۱
۶-۱	جاذبه های طبیعی	۷۲
۶-۱-۱	افین پیشگام و مهد زرشک ایران	۷۲
۶-۱-۲	رود دائمی افین و آبشارهای آن	۷۳

۷۳	۳-۱-۶.خندق مرغابی
۷۴	۴-۱-۶.پارک ساحلی
۷۴	۲-۶.جاذبه های زیارتی
۷۴	۱-۲-۶.مزار چهارگنبد افین
۷۴	۱-۱-۲-۶.اریشه یابی نام چهارگنبد
۷۵	۲-۱-۲-۶.معرفی مزار چهارگنبد
۷۶	۳-۱-۲-۶.امام زاده داود به نقل از کتاب الجریده
۷۸	۴-۱-۲-۶.معرفی چهارگنبد به استنادکتابیه تاریخی
۷۸	۱-۲-۶.امام زاده عمر بن داود در کتاب نزهه القلوب
۷۹	۱-۲-۶.معرفی امام چهارگنبد
۸۰	۷-۱-۲-۶.کتابخانه های مزار
۸۱	۲-۲-۶.لاخ مزار
۸۲	۳-۶.غذاهای محلی افین
۸۳	فصل ۷.شهدا و مشاهیر افین
۸۳	۱-۷.شهدای افین
۸۸	۲-۷.مشاهیر افین
۸۸	۱-۲-۷.شیخ رجب محدث افینی
۹۰	۲-۲-۷.غلامحسین افینی قائنی
۹۰	۳-۲-۷.رمضان بن حسین بن علی افینی قائنی
۹۱	۴-۲-۷.علی اکبر بیکی افینی
۹۲	۵-۲-۷.سردار شهید غلام عباس کمیلی افین
۹۳	۶-۲-۷.حامد شاکر نژاد
۹۳	۷-۲-۷.حاج شیخ محمد زارعی افین
۹۳	۸-۲-۷.جمعی دیگر از مشاهیر افین

فصل ۸. آموزش.....	۹۵
۸-۱. مکتب خانه های افین.....	۹۵
۸-۱-۱. مکتب داران افین.....	۹۵
۸-۱-۲. مقررات مکتب ها.....	۹۵
۸-۱-۳. مراحل آموزش در مکتب.....	۹۶
۸-۲. اولین دبستان افین.....	۹۸
۸-۲-۱. اولین دانش آموزان دبستان افین.....	۹۹
۸-۲-۲. ساختن دبستان.....	۱۰۰
۸-۲-۳. مراکز آموزشی افین.....	۱۰۱
۸-۳. فضاهای مذهبی.....	۱۰۱
فصل ۹. فرهنگ عامیانه.....	۱۰۲
۹-۱. پوشاک سنتی.....	۱۰۲
۹-۱-۱. پوشاک سنتی زنان.....	۱۰۲
۹-۱-۱-۱. سرپوش ها.....	۱۰۲
۹-۱-۱-۲. تن پوش ها.....	۱۰۲
۹-۱-۱-۳. پاپوش ها.....	۱۰۳
۹-۱-۲. پوشاک سنتی مردان.....	۱۰۴
۹-۱-۲-۱. سرپوش ها.....	۱۰۴
۹-۱-۲-۲. تن پوش ها.....	۱۰۴
۹-۱-۲-۳. پاپوش ها.....	۱۰۴
۹-۲. گزیده ای از دعاها.....	۱۰۵
۹-۳. گزیده ای از نفرین ها.....	۱۰۵
۹-۴. فرهنگ وقف.....	۱۰۵
۹-۴-۱. فهرست موقوفات افین.....	۱۰۶

۱۰۷	۹-۴-۲. گزیده ای از وقف نامه ها
۱۰۸	فصل ۱۰. آواها و نواها
۱۰۸	۱۰-۱. لالایی ها
۱۰۹	۱۰-۲. دویستی ها
۱۱۰	۱۰-۳. فراقی ها
۱۱۰	۱۰-۴. سرصوتی ها
۱۱۲	۱۰-۵. موسیقی محلی
۱۱۲	۱۰-۶. رقص های محلی
۱۱۳	۱۰-۷. آواهای باران خواهی
۱۱۵	فصل ۱۱. مساهل از با رفته افین
۱۱۶	۱۱-۱. قالی بافی
۱۱۷	۱۱-۲. تو بافی
۱۱۸	۱۱-۳. پلاس بافی
۱۱۹	۱۱-۴. جلک رسی و دوک رسی
۱۱۹	۱۱-۵. رنگریزی
۱۲۰	۱۱-۶. ریسمان بافی
۱۲۰	۱۱-۷. لحاف دوزی
۱۲۱	۱۱-۸. آهنگری
۱۲۲	۱۱-۹. تنور سازی
۱۲۲	۱۱-۱۰. حلبی سازی (چلنگری)
۱۲۳	۱۱-۱۱. نجاری
۱۲۳	۱۱-۱۲. خیاطی
۱۲۴	۱۱-۱۳. نعلبندی

۱۲۴	۱۱-۱۴. پالان دوزی
۱۲۵	۱۱-۱۵. کاتبی
۱۲۵	۱۱-۱۶. قابلیتگی
۱۲۵	۱۱-۱۷. نانوائی
۱۲۶	۱۱-۱۸. مقنی گری
۱۲۷	۱۱-۱۹. جارچی
۱۲۷	۱۱-۲۰. بقالی
۱۲۸	۱۱-۲۱. سبد بالی
۱۲۸	۱۱-۲۲. دُعاوی
۱۲۹	۱۱-۲۳. سلمانی
۱۲۹	۱۱-۲۴. شکسته بند
۱۳۰	۱۱-۲۵. گچ سوزی
۱۳۱	فصل ۱۲. اوضاع اقتصادی
۱۳۱	۱-۱۲. کشاورزی
۱۳۲	۱-۱-۱۲. منابع آب
۱۳۳	۱-۱-۱-۱۲. قنوات افین
۱۳۵	۱-۱-۱-۱۲. نظام مدیریتی قنوات
۱۳۷	۱-۱-۱۲. محصولات کشاورزی
۱۳۷	۱-۲-۱-۱۲. افین مهد زرشک ایران
۱۳۸	۱-۱۲-۳. گزیده ای از ادوات کشاورزی سنتی افین
۱۳۹	۱-۱۲-۲. دامداری
۱۴۰	۱-۲-۱۲. دانش دامداری
۱۴۱	۱-۲-۲. تقویم دامداری سنتی
۱۴۳	فصل ۱۳. آیین ها و مراسم

۱۴۳	۱-۱۳. مراسم ازدواج.....
۱۴۳	۱-۱-۱۳. خواستگاری.....
۱۴۳	۲-۱-۱۳. بردن نشونی.....
۱۴۳	۳-۱-۱۳. مهریه.....
۱۴۴	۴-۱-۱۳. مراسم عقد.....
۱۴۵	۵-۱-۱۳. مراسم خنابندان.....
۱۴۶	۶-۱-۱۳. مراسم عروس کشان.....
۱۴۶	۲-۱۳. مراسم شو بازی.....
۱۴۷	۳-۱۳. مراسم م گذاری نوزاد.....
۱۴۸	۴-۱۳. مراسم نوروز.....
۱۴۸	۱-۴-۱۳. سنت کشان کاشان.....
۱۴۸	۲-۴-۱۳. تهیه تقلاات بد.....
۱۴۸	۳-۴-۱۳. خانه تکانی.....
۱۴۹	۴-۴-۱۳. هدایای داماد به عروس.....
۱۴۹	۵-۴-۱۳. پختن پلو در شب نوروز.....
۱۴۹	۶-۴-۱۳. زیارت اهل قبور.....
۱۴۹	۷-۴-۱۳. سفره هفت سین.....
۱۴۹	۸-۴-۱۳. تحویل سال.....
۱۵۰	۹-۴-۱۳. دیدوبازدیدها.....
۱۵۰	۱۰-۴-۱۳. سیزده بدر.....
۱۵۱	۵-۱۳. مراسم ختنه سوری.....
۱۵۱	۶-۱۳. مراسم آتشونی.....
۱۵۲	۷-۱۳. مراسم شب های پلوار کشی.....
۱۵۲	۸-۱۳. مراسم چاووش خوانی.....

۱۵۳	۹-۱۳. مراسم رمضان.....
۱۵۵	فصل ۱۴. مراسم عزاداری و سوگواری.....
۱۵۵	۱-۱۴. عَلم بندان.....
۱۵۶	۲-۱۴. مراسم روز تاسوعا.....
۱۵۸	۳-۱۴. مراسم روز عاشورا.....
۱۵۹	۴-۱۴. روضه خوانی.....
۱۶۰	۵-۱۴. سینه زنی.....
۱۶۱	۶-۱۴. مراسم زیه (شبیه خوانی).....
۱۶۲	۱-۶-۱۴. جمع از هنرمندان شبیه خوانی.....
۱۶۳	۲-۶-۱۴. روزهای بهار عزیزی.....
۱۶۳	۳-۶-۱۴. گزیده ای از اشعار عزیزی ها.....
۱۶۵	۴-۶-۱۴. شیوه اجرای تعزیه.....
۱۶۵	۷-۱۴. مراسم مرگ و سوگواری.....
۱۶۵	۱-۷-۱۴. خبرکردن.....
۱۶۶	۲-۷-۱۴. تشییع جنازه.....
۱۶۶	۳-۷-۱۴. کفن و دفن.....
۱۶۷	۴-۷-۱۴. مراسم پرسه.....
۱۶۷	۸-۱۴. مراسم یرات.....
۱۶۹	فصل ۱۵. مسکن و زلزله.....
۱۷۰	۱-۱۵. فضاها و سیمای کالبدی خانه های قدیم افین.....
۱۷۰	۱-۱-۱۵. اتاق.....
۱۷۰	۲-۱-۱۵. خونه نشیمن.....
۱۷۱	۳-۱-۱۵. صندوق خونه.....
۱۷۱	۴-۱-۱۵. خونه بنه دو.....

۱۷۱	 ۱۵-۱-۵.مدیخ (مطبخ)
۱۷۲	 ۱۵-۱-۶.سایر فضاها
۱۷۲	 ۱۵-۲.نحوه تامین روشنایی خانه های قدیم چگونه بود؟
۱۷۳	 ۱۵-۳.نحوه ساخت خانه های قدیم
۱۷۴	 ۱۵-۴.زلزله خیزی منطقه افین
۱۷۷	 ۱۵-۴-۱. زلزله های بالای ۵ ریشتر شهرستان های قاینات و زیرکوه
۱۷۷	 ۱۵-۴-۲. زلزله وحشتناک ۱۳۷۶/۲/۲۰
۱۸۱	 فصل ۱۶.مدیریت و امکانات روستای افین
۱۸۱	 ۱۶-۱. مدیریت روستا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
۱۸۱	 ۱۶-۱-۱. کدخدایان
۱۸۱	 ۱۶-۱-۲. انجمن
۱۸۱	 ۱۶-۱-۳. خانه انصاف
۱۸۲	 ۱۶-۲. مدیریت روستا بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
۱۸۲	 ۱۶-۲-۱. شورای اسلامی
۱۸۳	 ۱۶-۲-۲. دهیاران افین از آغاز تا امروز
۱۸۳	 ۱۶-۲-۳. شورای حل اختلاف
۱۸۴	 ۱۶-۳. برخی امکانات روستا
۱۸۵	 ۱۶-۴. اولین های افین
۱۸۶	 منابع

روستای کهن و تاریخی افین قرن ها فرزنداناش را در دامن خویش پرورانده و در برابر تهاجم بیگانگان و سختی های روزگار بارها کمرش شکسته و نابود شده، اما به همت آنان بپاخاسته و زنده و پرجنب و جوش باقی مانده است.

نگارش این کتاب به درخواست شورای محترم اسلامی روستا انجام شد تا حلقه اتصال گذشته و حال و آینده باشد و ادای دینی شود نسبت به همه ی آن ها که زندگی خویش را چراغی از بقای این روستای نموده اند و علیرغم سختی های روزگار با فقر و نداری ساختار و به همدیگر عشق ورزیدند و امروز از یادها رفته اند. این کتاب دریچه ایست از هویت، تاریخ، فرهنگ، تمدن و معرفی توانمندی های دیاری که دوستش می داریم و به آن افتخار می کنیم.

از آن جایی که تا کنون کار پژوهشی در این روستا انجام نگرفته بود، اغلب اطلاعات این کتاب از تاریخ شفاهی که به دست معمران و مطلعین روستا ذخیره شده بود، با تلاش فراوان به سرانجام رسید.

به مصداق «لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقُ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقُ» برخود فرض می دانم از همه بزرگوارانی که در پدید آمدن این کتاب یاریگر ما شدند، به ویژه شورای محترم اسلامی، معمران و مطلعین روستا صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم. به خاطر کاستی ها و لغزش ها و آنان که بر اثر بی اطلاعی نام شان از قلم افتاده پوزش طلبیده، می خواهم اعلام کنم که با بلند نظری بپذیرید که دیکته ی نانوشته تهی از اشتباه نیست. انتظار آن است که با ارائه نظرات خویش موجبات اصلاح و تکمیل آن را در چاپ های بعدی فراهم نمایید.

نجیب الله رجبی